

Sprawozdanie z działalności Muzeum Ziemi Mińskiej w Mińsku Mazowieckim za rok 2023

1. Działalność merytoryczna

- a) Ekspozycje stałe
- b) Wystawy czasowe
- c) Wystawy objazdowe, plenerowe
- d) Koncerty, wykłady, spotkania, współorganizacja, patronaty
- e) Warsztaty, lekcje muzealne
- f) Pozyskiwanie dóbr kultury

2. Imprezy i projekty zewnętrzne

3. Miejsca upamiętnienia, pomniki

4. Działalność wydawnicza

- a) Publikacje własne

5. Dochody własne i pozyskiwanie środków zewnętrznych

6. Podmioty współpracujące z Muzeum Ziemi Mińskiej

7. Podsumowanie

Ad. 1a

Ekspozycje stałe.

W willi dr Huberta stale funkcjonowało 5 sal wystawowych prezentujących dzieje 7 Pułku Ułanów Lubelskich oraz 1 mała sala wystawowa wraz z korytarzem prezentujące pamiątki po 2 Brygadzie Obrony Terytorialnej. Natomiast w ogrodzie

muzealnym ustawionych jest 13 popiersi dowódców 7 PUL, pasaż lanc z proporczykami wszystkich szwadronów pułkowych, instalacja pomnikowa poświęcona pierwszemu powojennemu burmistrzowi Mińska Mazowieckiego Hipolitowi Nowina-Konopce, kamień pamięci poświęcony sierżantowi Henrykowi Dobrowolskiemu (mińszczanin, członek 1 Kompanii Kadrowej), postument z dedykacją „Krwi Ofiarnej Cześć” poświęcony synom ziemi mińskiej poległym na różnych polach bitewnych w obronie ojczyzny, pięć drewnianych kopijników: dwa upamiętniające projekty wystawiennicze realizowane przez Muzeum we współpracy z Węgierskim Instytutem Kultury, dwa poświęcone 150. rocznicy urodzin Józefa Piłsudskiego i Carla Gustafa Mannerheima wraz z tablicą prezentującą odznakę Legionów Polskich w Finlandii, odsłonięty w 2020 roku kopijnik poświęcony 100. rocznicy Bitwy Warszawskiej. W północnej części terenu muzealnego została pobudowana wiata, w której prezentowane są repliki sprzętu wojskowego używanego przez Towarzystwo Pamięci 7PUL (armata Bofors wz 36, wóz taborowy). W ogrodzie stoi również Dzwon Niepodległości na podwieszeniu w kształcie podkowy końskiej jako votum na 100. rocznicę odzyskania niepodległości i 100. rocznicę powstania 7 PUL. W jednej z nisz ogrodzeniowych wisi tablica (odlew z brązu) odwołująca się do 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej. W drugiej niszy ogrodzeniowej zostały odsłonięte z okazji 100. rocznicy Bitwy Warszawskiej trzy tablice pamiątkowe (dwa odlewy z brązu i jeden odlew w aluminium – tablica prezydencka). Przy bramie wejściowej stoją również trzy tablice informacyjno-historyczne dotyczące znajdujących się w Mińsku Mazowieckim miejsc związanych z Bitwą Warszawą 1920 roku (tablice wchodzą w skład Szlaku Bitwy Warszawskiej 1920 roku). Na terenie ogrodu stoją również wielkoformatowe rzeźby w drewnie z motywami patriotyczno-wojskowymi, które są pokłosiem zorganizowanego w 2020 roku pleneru rzeźbiarskiego.

W willi hr. Łubieńskiej funkcjonowało 12 sal wystawowych: główna sala wystawowa przeznaczona na wystawy czasowe; mała sala wystawowa również przeznaczona na wystawy czasowe z kolekcją rzeźb w glinie Louisa Długosza i pamiątek po dworze Andriollego; sala poświęcona dziejom Ochotniczej Straży Pożarnej w Mińsku Mazowieckim; salon fortepianowy z obrazami i grafikami przedstawiającymi architekturę starego Mińska Mazowieckiego, drzewem genealogicznym rodu Mińskich, gablotą prezentującą wykopaliska archeologiczne związane z kulturą żydowską w Mińsku Mazowieckim oraz miejscem upamiętniającym pierwszego Honorowego Obywatela Miasta Józefa Piłsudskiego; hol główny z ekspozycją: herbów właścicieli Mińska Mazowieckiego, kolekcji rzeźb w drewnie przedstawiających patronów mińskich kościołów i kaplic autorstwa Stanisława Łempickiego, kolekcją prac ceramicznych Stanisława Zwolińskiego, szafą pancerną Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki z 1937 roku i pamiątkową tablicą poświęconą

harcerce Toli z Rawskich Dobrowolskiej oraz usytuowane na 1 piętrze: odtworzony w oryginale gabinet zegarmistrzowsko-optyczno-jubilerski Lucjana i Władysława Dąbrowskich z lat 30-80-tych XX w. oraz kompletne mieszkanie Janiny i Józefa Sylwestrowiczów (2 pokoje, kuchnia, łazienka) prezentujące stałą wystawę „Jak żyli nauczyciele w II RP?” wraz z pomieszczeniem korytarzowym, w którym historię nauczycieli w II RP można oglądać i słuchać dzięki zainstalowaniu nowoczesnego sprzętu multimedialnego. Na 1 piętrze willi hrabiny Łubieńskiej znajduje się również sala rzemieślnicza „dawne zawody” (narzędzia stolarskie, ciesielskie i używane w piekarni), w której eksponowane są oryginalne narzędzia pracy oraz przedmioty wykorzystywane w gospodarstwie domowym w XIX i XX w.

W Muzeum działa gabinet biblioteczno–naukowy zlokalizowany na 1 piętrze oraz pomieszczenia przeznaczone na zaplecze magazynowe.

Ad. 1b

Muzeum zorganizowało 11 wystaw czasowych:

„Zbroja rycerska” wystawa ukazująca repliki zbroi wykonanych przez Siergieja Augusta Nurmatowa, prezentowana w terminie 05.01-22.02.2023 r. (MZM)

„Słoneczny cień” wystawa grafiki, malarstwa i rzeźby czeskiego artysty Ladislava Steininger, prezentowana w terminie 26.02-19.03.2023 (MZM)

„Dawne zawody w miniaturze. Intrygująca lekcja historii życia codziennego” wystawa ciesząca się olbrzymim zainteresowaniem, którą mińszczenie mogli oglądać dzięki współpracy z Muzeum Domków Lalek Gier i Zabawek w Warszawie. Ekspozycja pokazywała osiemnaście dioram przedstawiających dawne, klasyczne warsztaty i pracownie, które na tę wystawę wykonała specjalnie artystka-miniaturzystka Elżbieta Marcinkowska-Wilczyńska. Powstałe prace są przykładem niezwykle rzadkiej w Polsce dziedziny sztuki i rzemiosła artystycznego, jaką jest tworzenie domów dla lalek i miniatur. W ramach wystawy odbywały się warsztaty zielarskie „Kompozycje herbaciane” dla grup przedszkolnych i szkolnych. Wystawa prezentowana w terminie 23.03-27.04.2023 (MZM)

„Powstanie Styczniowe” kolekcja Bogdana Kucia przedstawiała m.in. repliki broni palnej i białej, umundurowanie powstańców, publikacje z tego okresu. Ekspozycja prezentowana w terminie 19.04-10.05.2023 (Dział 7PUL)

„Aparaty fotograficzne” z kolekcji Przemysława Fedorowicza. Wystawa prezentowała aparaty i sprzęt fotograficzny z okresu międzywojennego, w tym m.in. amatorski sprzęt ciemniowy oraz dawną literaturę fachową, w tym przedwojenne

katalogi polskich sklepów i broszury reklamowe. Ekspozycja prezentowana w terminie 30.04-04.06.2023 (MZM)

„Kolor w szkle” to kolekcja Janusza Makowskiego ukazująca przedmioty szklane takie jak wazony, patery, figurki wykonane w hutach szkła w Polsce i we Włoszech. Wymienione przedmioty projektowane były przez mistrzów wzornictwa, niektóre z nich do chwili obecnej można spotkać w mieszkaniach inne są perełkami kolekcjonerskimi. Ekspozycja prezentowana w terminie 06.06-02.07.2023 (MZM)

„Rzeźba w kamieniu” wystawa przedstawiająca prace Kornela Arciszewskiego, artysty zajmującego się rzeźbą w kamieniu, drewnie i w brązie oraz rysunkiem. Ekspozycja prezentowana w terminie 09-30.07.2023 (MZM)

„Grażyna Sanigórska / malarstwo / rysunek / rzeźba” wystawa współczesnej artystki prezentująca prace na papierze oraz rzeźby w brązie. Głównym motywem wystawy były portrety oraz prace surrealistyczne w technice mieszanej. Wśród obrazów można było zobaczyć portret Jadwigi Siudzińskiej, znanej pedagog z Mińska Mazowieckiego, matki artysty Jacka Siudzińskiego. Ekspozycja prezentowana w terminie 06.08-03.09.2023 (MZM)

„Fotosista – w nie tak starym kinie...” wystawa fotografii i fotosów filmowych autorstwa Jerzego Troszczyńskiego, który od końca lat 50 do roku 1977 fotografował większość planów filmowych i publikował w czasopiśmie dotyczących kinematografii. Jego zdjęcia i reportaże zamieszczał m.in. „Ekran”, „Film”. Stworzył niezapomniane dla miłośników kina kadry. Grywał epizody u swoich ulubionych reżyserów, występował jako iluzjonista. Ekspozycja prezentowana w terminie 08-29.09.2023 (MZM)

„Awers / Rewers” wystawa patchworku pięciu artystek z Mazowsza: Anny Sławińskiej, Katarzyny Pleśniak, Magdaleny Gąsowską, Urszuli Szmigiero oraz nagradzanej mińszczanki Pauliny Rogalskiej. Każda z Pań reprezentuje inny styl twórczy, inną technikę i inne podejście do interpretacji tematu dualizmu – awersu i rewersu, udowadniając że patchwork/quilt jest pełnoprawną i zróżnicowaną formą sztuki. Ekspozycja prezentowana w terminie 07-30.11.2023 (MZM)

„JAN KAJA – Przedmiot uczuć – malarstwo / JACEK SOLIŃSKI – To, czego nie widać – linoryt” wystawa dwóch bydgoskich artystów, założycieli i właścicieli *Galerii Autorskiej*, drugiej w Polsce prywatnej galerii sztuki (1979 r., a więc w głębokim PRL-u!), która dzisiaj jest także wydawnictwem. Ekspozycja prezentowana w terminie 01.12-14.01.2023 (MZM)

Ad. 1c

Muzeum zorganizowało 1 wystawę plenerową:

„Fotosista – w nie tak starym kinie...” część banerowa wystawy fotografii i fotosów filmowych autorstwa Jerzego Troszczyńskiego (LO im. Polskiej Macierzy Szkolnej)

Ad. 1d

Koncerty, wykłady, spotkania organizowane i współorganizowane przez Muzeum w 2023 r.:

Koncerty (5):

Koncert Mazowieckiego Teatru Muzycznego pt. „Dla Ciebie śpiewałem...”

(piosenki Jana Kiepury, Hanki Ordonówny i Eugeniusza Bodo) odbył się 25.03.2023 r. w Miejskiej Szkole Artystycznej, zorganizowany został w ramach Święta 7 Pułku Ułanów Lubelskich.

„Koncert premierowy MIRAŻE - Ela Sieradzińska & CostaNova” koncert z okazji wydania płyty *Miraże*, któremu towarzyszyła wystawa prac uczniów Liceum Plastycznego w Mińsku Mazowieckim z projektami okładki do płyty. Koncert odbył się 21.05.2023 r. w ogrodzie Muzeum przy ul. Okrzei 16.

„Koncert na Zakończenie Roku Szkolnego ... O Nimfach, Ptakach, Rzekach a nawet Świstaku...” koncert Klasy Kameralistyki Wokalnej Miejskiej Szkoły Artystycznej im. Konstantego R. Domagały pod kierownictwem i prowadzeniem Pawła Hruszwickiego odbył się 18.06.2023 r. (MZM)

„Koncert Zespołu Żywiołak” podczas targów [ŁAN]SLOW DAY przy Pałacu Dernałowiczów w dniu 06.08.2023 r.

Koncert i śpiewanie pieśni legionowych w ramach obchodów Święta Niepodległości w dniu 10 listopada 2023 r. w MZM Dział 7 PUL przy ul. gen. K Sosnkowskiego 4.

Spotkania, wykłady (6)

Robert Zgutka „CZYŃCIE MIŁOŚĆ” spotkanie autorskie debiutującego poety z Mińska Mazowieckiego, które poprowadzi dr Paweł Jaskulski (Dział Wojewódzkiej Sieci Bibliotek, Uniwersytet Warszawski, Pleograf), odbyło się w 23.02.2023 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej.

„Lokacja miasta Stanisławowa i tajemnice książąt mazowieckich” wykład dr Andrzeja Marka Nowika z okazji 500-lecia Stanisławowa odbył się w dniu 17.05.2023 r. w Muzeum przy ul. Okrzei 16. (MZM)

Prezentacja 4 tomu publikacji **„VI Wieków Mińska Mazowieckiego. Mińsk Mazowiecki w dobie zaborów”** odbyła się 22.06.2023 r. w Hotel&Restauracja PARTNER w Mińsku Mazowieckim.

„Odtwarzanie świata mińskich Żydów (fotografie, dokumenty, relacje)” spotkanie z Piotrem Nowickim z TPMM – prezentacja fotografii z życia mińskiej społeczności żydowskiej oraz ze Zbigniewem Komorowskim, autorem książki „Sztetl Koluszki” odbyło się w dniu 05.10.2023 r. w MZM ul. Okrzei 16 w ramach Dni Kultury Żydowskiej.

Dnia 12.10.2023 r. odbyło się **spotkanie podsumowujące edycję 6-tomowej publikacji „VI Wieków Mińska Mazowieckiego”** wydanej z okazji 600-lecia miasta Miasto Mińsk Mazowiecki. Spotkanie odbyło się w ramach wykładów Mińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Miejskiej Szkole Artystycznej.

„Św. Anna, księżna Anna, kasztelan Jakub i fundacja parafii w Jakubowie” wykład dr Andrzeja Marka Nowika z okazji 550-lecia parafii Jakubów odbył się w dniu 19.11.2023 r. w Muzeum przy ul. Okrzei 16. (MZM)

Ad. 1e

Warsztaty, lekcje muzealne

Muzeum w 2023 roku przeprowadziło warsztaty i lekcje muzealne o różnej tematyce (warsztaty: zegarmistrzowskie, pozłotnicze, biżuteryjne, archeologiczne, ułańskie, szycie kapci muzealnych, warsztaty zielarskie i warsztaty stolarstwa artystycznego dla dorosłych oraz lekcje muzealne nt. miasta Mińska Mazowieckiego i tematy historyczne) dla 1566 osób.

Ad. 1f

Pozyskiwanie dóbr kultury.

W 2023 roku MZM pozyskało łącznie 207 obiektów, które zostały wpisane do zbiorów muzealnych, w tym 188 szt. to zakup i 19 szt. darowizna.

Liczną grupę stanowią przedwojenne czasopisma (ogólnopolskie) opisujące ówczesny Mińsk Mazowiecki i okolice (powiat miński). W roku 2023 został rozpoczęty proces skupowania pierwszych wydań książek z ilustracjami Michała Elwiro Andriollego, które były wykonywane w Stasinowie koło Nowo-Mińska (lata 1870-1882). Cennym nabytkiem jest również rzeźba autorstwa Kornela Arciszewskiego „Danae” wykonana z ostatniego bloku marmuru „Biała Marianna” w Polsce

Ad. 2

Imprezy i projekty zewnętrzne.

Święto 7 Pułku Ułanów Lubelskich (25-26.03.2023) - *współorganizacja*

Targ Wielkanocny na Starym Rynku (02.04.2023)

Dzień Katyński (13.04.2023)

XV Memoriał Feliksa Rawskiego (23.04.2023) - *współorganizacja*

232. rocznica uchwalenia Konstytucji 3-go Maja (03.05.2023) - *współorganizacja*

Dni Miasta 2023 nad Srebrną (27.05.2023) - *współorganizacja*

102. rocznica przybycia 7 Pułku Ułanów Lubelskich do Mińska (02.07.2023-
współorganizacja

Targ Janowy na Starym Rynku (03.09.2023)

11. Miński Zlot Pojazdów Zabytkowych WARKOT (10.09.2023) - *współorganizacja*

Festiwal Andriollego - od ilustracji do Świdermajera (01.10-23.11.2023) -
współorganizacja, w ramach której Muzeum zorganizowało:

- pokaz plenerowy „Koszulkowe grafiki satyryczne Krzysztofa Rusieckiego”
- warsztaty stolarstwa artystycznego dla dorosłych „Zdobnictwo stylu Świdermajer”
- 28. Biennale ilustracji Bratysława 2021, wystawa w Miejskiej Bibliotece Publicznej
- wystawę publikacji książkowych ilustratorów polskich w Miejskiej Bibliotece Publicznej
- wystawę ” Mistrzowie grafiki” w Miejskim Domu Kultury
- wystawę fotografii i panel dyskusyjny pt. „Świdermajer we współczesnych projektach architektonicznych” w Zespole Szkół nr 1 im. Kazimierza Wielkiego.
- panel dyskusyjny – współczesne ilustratorstwo – z udziałem Justyny Majewskiej w Miejskiej Bibliotece Publicznej
- warsztaty z udziałem uczniów Liceum Sztuk Plastycznych im. E. M. Andriollego „Pierwsze kroki w ilustratorstwie naściennym”.

„Mikołaj z Rovaniemi w Mińsku Mazowieckim” (06.12.2023)

Targ Bożonarodzeniowy na Starym Rynku (17.12.2023)

Ad. 3

Miejsca upamiętnienia, pomniki.

Mural M.E. Andriollego „Ilustracja z poematu Pan Tadeusz”

Ad. 4a

Publikacje własne:

„Mannerheim polskie lata” pod redakcją Anny i Jukki Soisalon-Soininen

„Rzeźba w kamieniu” Kornel Arciszewski – *katalog wystawy*

„Grażyna Sanigórska / malarstwo / rysunek / rzeźba” – *katalog wystawy*

„Awers / Rewers” – *katalog wystawy*

„Louis Długosz rzeźbiarz” – *katalog*

„O Fabryce Rudzkiego w Mińsku Mazowieckim i wytwarzanych przez nią mostach” –

Maria Ekiel Jeżewska, Jan Biliszcuk, Piotr Jeżewski, Józef Sylwestrowicz

„Album Siudziński” – Beata Sajewska

Ad. 5

Dochody własne i pozyskiwanie środków zewnętrznych.

Muzeum pozyskiwało dochody z następujących źródeł:

- dotacja z Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki
- sprzedaż publikacji
- wynajem pomieszczeń (m.in. dla TPMM).
- sprzedaż biletów wstępu
- organizacja lekcji muzealnych i warsztatów dla przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych

Ad. 6

Podmioty współpracujące z Muzeum Ziemi Mińskiej w Mińsku Mazowieckim:

Agencja ZEGART, Klub Dawnych Motocykli MAGNET, Liceum Ogólnokształcące im. Polskiej Macierzy Szkolnej, Liceum Sztuk Plastycznych im. E. M. Andriollego, Miejska Biblioteka Publiczna, Miejska Szkoła Artystyczna I-go stopnia, Miejski Dom Kultury, Miński Uniwersytet Trzeciego Wieku, MOSiR, Muzeum Domków Lalek Gier i Zabawek w Warszawie, Orkiestra Dęta Miasta Mińsk Mazowiecki, Towarzystwo Pamięci 7 Pułku Ułanów Lubelskich, Towarzystwo Przyjaciół Mińska Mazowieckiego, Wirtualny Mińsk Mazowiecki, Zespół Szkół Ekonomicznych w Mińsku Mazowieckim, Zespół Szkół im. Kazimierza Wielkiego w Mińsku Mazowieckim

Ad. 7**Podsumowanie**

W roku 2023 liczba osób korzystających z wielokierunkowej działalności Muzeum wyniosła 31600 osób.

Dyrektor

Muzeum Ziemi Mińskiej

w Mińsku Mazowieckim

/-/ Leszek Celej